

PROGRAM FOR WORKSHOPS

Professionshøjskolernes UC-NUVO Konference

Tema: Velfærdsteknologiers indflydelse på arbejdet med voksne i udsatte positioner og deres hverdagsliv

ABSTRACT til UC-NUVO Konference 28. og 29. september 2023

Workshop: 20 min. oplæg – 20 min. diskussion

Workshops torsdag den 28.9 2023 kl. 13.15 – 15.00

Rum: Jørn Utzon Salen

Velfærdsteknologiernes påvirkning af professionsudøvelsen/ Inklusions- og eksklusionsprocesser i forhold til borgerens brug eller ikke brug af teknologier	
Moderator: Lisbeth Larsen	Moderator: Marie Louise Lauridsen
<u>13.15 – 14.00</u>	<u>14.10 – 14.55</u>
Dialogworkshop:	Forskningworkshop:
<i>Når uddannelse, praksis og forskning mødes om velfærdsteknologi</i>	<i>Implementering af Tablets som supplerende alternativ kommunikation (IT-SAK)</i>
Thomas Heegaard Christensen UCN & Thomas Warring Stubben, UCN	Thomas Warring Stubben, UCN & Lisbeth Nielsen UCN

Titel: *Når uddannelse, praksis og forskning mødes om velfærdsteknologi*

Thomas Heegaard Christensen the@ucn.dk & Thomas Waring Stubben tsp@ucn.dk

Lektorer ved UCN Pædagogik

Professionsteknologier og hjælpemidler har siden 2014 i forbindelse med 2. praktik haft en markant placering i bekendtgørelsen for pædagoguddannelsen. På forskellig vis har vi ved UCN Pædagogik arbejdet med at udvikle måder, hvorpå vi kan undervise i velfærdsteknologi uden, at det får karakter af "tørsvømning" i form af fortællinger om brug af velfærdsteknologier og ej heller blot som fremvisning af forskellige velfærdsteknologier, der findes på markedet lige nu.

Vi oplever at vores samarbejdspartnere ift. praktikerne finder det vanskeligt at støtte vores studerende i arbejdet med velfærdsteknologier i forbindelse med praktikerne i den social- og specialpædagogiske praksis. Ligeledes kan det være vanskeligt for de pædagogiske tilbud at finde tid til at orientere sig og følge udviklingen på det velfærdsteknologiske område, og dermed have mulighed for at tilbyde borgeren det bedste velfærdsteknologiske løsninger.

I forskningsregi opleves det ydermere til tider, at det er vanskeligt at finde pædagogiske tilbud, der ønsker at prioritere at indgå i forskningsprojekter. Ligeledes kan det, som på alle andre forskningsområder, være vanskeligt at få implementeret forskningen i uddannelsen og pædagogiske praksis. I 2. praktik på den social- og specialpædagogisk specialisering har vi på

pædagoguddannelsen i Aalborg samlet studerende, praktikvejledere, studievejledere og forskere til en fælles læringsplansdag for at forbinde de løse ender. På dialogworkshoppen på UC-NUVO vil vi formidle, hvordan vi har forsøgt at gøre det, og hvor godt det er lykket. Ydermere vil vi drøfte hvordan uddannelse, praksis og forskning i højere grad kan komplementere hinanden.

Titel: *Implementering af tablets som supplerende alternativ kommunikation (IT-SAK)*

Thomas Waring Stubben tsp@ucn.dk & Lisbeth Nielsen lni@ucn.dk Lektorer ved UCN Pædagogik

---

Nøgleord: Velfærdsteknologi, kommunikation, medborgerskab, identitet, voksne med udviklingshandicap

Workshoppen tager afsæt i udviklingsprojektet IT-SAK (Implementering af tablets som supplerende alternativ kommunikation).

Med udgangspunkt i praksisfortælling og observationer var formålet med projektet dels at øge borgere med udviklingshandicaps mulighed for medborgerskab og medbestemmelse, og dels at udvikle en samskabende implementeringsstrategi med pædagogisk praksis på et botilbud for borgere med udviklingshandicap og begrænset verbalsprog.

Med afsæt i handicapkonventionen udviklede pædagogerne i projektet forskellige pædagogiske tiltag og praksisser ved brug af forskellige apps, som på forskellig vis bidrog til at understøtte borgernes autonomi, selv- og medbestemmelse, samt deres identitetsdannelse og inddragelse i hverdagen.

I projektet arbejdede vi samtidig på at udvikle en implementeringsstrategi og implementeringspraksis, der var drevet af initiativ fra borgeren og det pædagogiske personale. Til dette formål udviklede vi en 3-fasemodel (afdækningsfaser, initieringsfase, implementeringsfase), der involverede det pædagogiske personale gennem tre forskellige grupperinger (interessegruppe, tovholdergruppe og medarbejdergruppe). Hver af disse havde forskellige opgaver og ansvar i implementeringsfasen og varetog forskellige afgrænsede opgaver i afdæknings- og initieringsfasen.

I workshoppen vil vi formidle projektets fund og drøfte perspektiver på simple teknologiers potentialer og begrænsninger for borgere med begrænset verbalsprog. Ydermere vil vi drøfte kvaliteter og faldgruber i forhold til implementeringsstrategier i pædagogisk praksis.

Rum: Henning Larsen 2

Væredygtighed uden uddannelse eller job på udsatte voksenområdet	
<p><u>13.15 – 14.00</u></p> <p>Moderator: Tim Vikær Andersen</p> <p>Forskningsworkshop:</p> <p><i>Om unges oplevelser med "bivirkninger" af diagnosteknologien</i></p> <p>Anthon Sand Jørgensen, VIA</p>	<p><u>14.10 – 14.55</u></p> <p>Moderator: Anna Kathrine Frørup</p> <p>Dialogworkshop:</p> <p><i>Hvordan påvirker algoritmer i socialt arbejde professioner, professionelle og borgere?</i></p> <p>Line Berg, VIA & Liesanth Yde Nirmalarajan Aalborg Universitet</p>

Titel: *Om unges oplevelser med "bivirkninger" af diagnosteknologien*

Anthon Sand Jørgensen asj@via.dk lektor ph.d. ved VIA

Nøgleord: Velfærdsteknologi, diagnosticering, udsathed, identitet, socialpædagogik

Baggrund:

Flere unge får en psykiatrisk diagnose. Disse stilles med baggrund i WHO's Diagnosemanual: *Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser* (Bertelsen 2006), der kan ses som en velfærdsteknologi til at klassificere og diagnosticere individer som værende syge/afvigende. Diagnoseperspektivet er blevet en del af vores kultur og viser sig på forskellige måder, bl.a. via øget udbredelse og indflydelse ift., hvordan menneskers adfærd, lidelser og mistro kan forstås. Diagnosemanualen som teknologi er dermed ikke en neutral teknik, men kan få betydning for unge i udsatte positioner.

Formål:

Oplægget vil belyse, hvordan unge oplever hverdagslivet med diagnoser. Der er fokus på at undersøge og beskrive, hvilken betydning dette har for de unges identitetsdannelse og dermed indvirker på unges oplevelser med at indgå i forskellige sociale relationer.

Metode:

Oplægget tager udgangspunkt i kvalitative undersøgelser af henholdsvis WHO's diagnosemanual, og unges fortællinger om det at leve med en psykiatrisk diagnose. Oplæggets analyser er inspireret

af Brinkmann (2015), der peger på, at diagnosekulturen kan skabe implikationer for individets sociale praksis. Det kan fx omhandle det at *have* en diagnose – en objektgørelse af sygdomme. Et andet aspekt omhandler diagnoser som en identitetsmarkør – eks. det at være ADHD'er. Diagnoser kan også indbefatte et handlingsaspekt, hvor man lærer at performe i synk med diagnosens symptomer – det at gøre diagnosen.

Konklusioner/resultater:

Diagnoser hjælper ikke altid unge i mistrivsel. Der eksisterer også en bagside/'bivirkninger', som bl.a. kan indebære, at diagnosticering kan skade identitetsdannelsen. Sådanne skader kan betyde, at unge får psykosociale vanskeligheder. Undersøgelsen viser imidlertid også unge, der forsøger at deale med diagnoser på forskelligvis – herunder gerne vil af med sin diagnose.

Reference:

Bertelsen, A. (2006) WHO ICD –10 Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser: Klassifikation og Diagnostiske kriterier. København: Munksgaard Danmark.

Brinkmann, S. (2015). Diagnoser som epistemiske objekter. I: S. Brinkmann & A. Petersen (Red.), *Diagnoser: Perspektiver, kritik og diskussion*. Klim.

Titel: *Hvordan påvirker algoritmer i socialt arbejde professioner, professionelle og borgere?*

Line Berg, Lektor på VIA University College libe@via.dk & Liesanth Yde Nirmalarajan, Ph.d.-studerende ved Aalborg Universitet lin@socsci.aau.dk

Baggrund:

I socialt arbejde med familier i udsatte positioner er der i praksis, uddannelse og forskning fokus på vurderingen af, hvem der skal være genstand for hjælp og hvordan de rette personer og problemer kan identificeres rettidigt. Disse vurderinger finder oftest sted i en praksis præget af travle hverdage, komplekse problemstillinger samt udfordringer med at rekruttere og fastholde socialrådgivere. Schoech og Schkade (1980) advokerede for over 40 år siden for at anvende computere til at understøtte socialrådgivernes beslutninger. Lignende ambitioner kan identificeres i danske digitaliseringsstrategiers fokus på at integrere it-redskaber med henvisning til at styrke effektivitet og kvalitet i sagsbehandlingen (Regeringen et al. 2011:26).

Tidligere forskning antyder at systemer som ICS og DUBU påvirker hvilke interventioner der tilbydes til hvem (Høbye-Mortensen 2015; Sørensen 2018). Dette åbner for en diskussion om hvordan teknologier kan være en hjælpende eller kontrollerende del af socialrådgivernes arbejde, hvor risikoen for stærk standardisering kan påvirke relationerne til familierne negativt (Munro 2009). Samtidigt er potentialet at reducere skævheden i beslutningsprocesserne, fremme fairness og tilføje mere gennemsigtighed (Cuccaro-Alamin et al 2017; Coulthard et al. 2020).

Formål:

Denne workshop inviterer til at engagere deltagerne i refleksioner over mulighederne og udfordringerne med at anvende algoritmebaseret beslutningsstøtte i arbejdet med familier i udsatte positioner. Sidst, vil vi gerne diskutere forholdet mellem teknologi, socialrådgivere og borgere. Vi ønsker en dialog med udgangspunkt i forskningsprojektet "Underretninger i fokus". Projektet undersøger hvorvidt og hvordan en prædiktiv risikomodel kan understøtte socialrådgivernes beslutningsprocesser i forbindelse med en underretning. Algoritmebaseret beslutningsstøtte på baggrund af historiske data kan anvendes til at understøtte beslutningsprocesser i socialt arbejde, men det kræver forskning, afprøvning i praksis og nuanceret dialog for at kunne bidrage positivt. I indledningen vil vi kort præsentere projektet og værktøjet, hvorefter vi ønsker at indgå i dialog.

Referencer:

- Cuccaro-Alamin, S., Foust, R., Vaithianathan, R., & Putnam-Hornstein, E. (2017). Risk assessment and decision making in child protective services: Predictive risk modeling in context. *Children and Youth Services Review*, 79, 291–298.
- Munro, E. 2009. "Managing societal and institutional risk in child protection." *Risk analysis* 29 (7): 1015–1023.
- Coulthard, B., Mallett, J., & Taylor, B. (2020). Better Decisions for Children with "Big Data": Can Algorithms Promote Fairness, Transparency and Parental Engagement?. *Societies*, 10(4), 97.
- Høybye-Mortensen, M. (2015) "Decision-making tools and their influence on caseworkers' room for discretion." *British Journal of Social Work* 45 (2): 600–615.
- Sørensen, K. M. (2018). "The impact of political guidelines on participation of children and families' network in the risk assessment process." *Nordic Social Work Research* 9 (3): 250–261
- Regeringen, K.L., Danske Regioner (2011). Den digitale vej til fremtidens velfærd. Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2011-2015.
- Schoech, D., & Schkade, L. L. (1980). Computers helping caseworkers: Decision support systems. *Child Welfare*, 566-575.
-

Workshops fredag den 29.9 2023 kl. 9.45-11.15

Rum: Jørn Utzon Salen

Velfærdsteknologiernes påvirkning af professionsudøvelsen	
<p><u>9.45 – 10.25</u> Moderator: Louise Hvitved Byskov</p> <p><i>Forskningsworkshop:</i> <i>Digitale redskaber i beskæftigelsesindsatsen – et rum for fortolkning</i></p> <p>Stella Mia Sieling-Monas, KP</p>	<p><u>10.35 – 11.15</u> Moderator: Thomas Waring Stubben</p> <p><i>Dialogworkshop: Systematisering af faglig inddragelse af velfærdsteknologi i dag- og botilbud</i></p> <p>Anne Marie Lassen, UCN; Nadia Berith Langagergaard, UCN; Sidsel Klarborg; Hillgaard UNC & Sanne Heidemann-Lehmann UCN</p>

Titel: *Digitale redskaber i beskæftigelsesindsatsen – et rum for fortolkning?*

Stella Mia Sieling-Monas stmo@kp.dk , ph.d. og lektor KP

Når den offentlige sektor implementerer digitale løsninger til brug i sagsbehandlingen og den borgervendte kommunikation, sker det ofte med forventninger om ensretning og øget effektivitet (Jæger & Løfgren, 2010, Høybye-Mortensen, 2016). Digitalisering hviler således ofte på en underlæggende forståelse af, at teknologi kan udvikles og implementeres i varierende praksisfelter med kvalificerede og ressourcebesparende resultater til følge (Jæger & Pors 2017).

Generelt peger organisationsforskning i den offentlig sektor dog på, at redskaber og metoder implementeres i varierende grad i forskellige organisationer, og at oprindelige intentioner og formål ikke altid resulterer i ensartet anvendelse og praksis (Plesner et al., 2018). Allerede i den tidlige STS-forskning (Science and Technology Studies) findes argumenter for, hvorfor digitale redskaber og teknologier ikke kan anskues alene som neutrale artefakter i sig selv, men også må forstås som noget, der påvirker og medieres igennem praksis (Winner, 1980).

Dette forskningsprojekt tager afsæt i et specifikt kommunikationsredskab i et fagsystem målrettet danske jobcentre. På baggrund af empiri indhentet i samarbejde med et sjællandsk kontanthjælpesteam, viser studiet hvordan der i implementeringen af ny teknologi opstår fortolkning og potentiel forskydning af praksis på baggrund af værktøjernes tilsyneladende neutrale teknologiske funktioner, på en måde der påvirker kerneelementer i selve

sagsbehandlingen. Som illustrativt eksempel, stiller vi i vores analyse skarpt på sagsbehandlernes journaliseringspraksis.

Igennem kvalitative interview med i sagsbehandlere, ledere og IT-leverandører, samt en analyse af 7101 beskeder afsendt mellem ledige borgere og deres sagsbehandlere over en etårig periode, viser vi hvordan de tekniske funktioner indvirker på praksis, på måder der ikke i udgangspunktet er givet i teknologien selv, men som tager afsæt i overordnede forståelser af, hvordan man agerer i sagsbehandlingen med hensyn til journalisering. Vi viser, hvordan dét der i udgangspunktet er et redskab til kommunikation med borgerne, medierer sagsbehandlernes journaliseringspraksis i en grad, så man må spørge, hvorvidt journaliseringspligtens formål udfordres.

Reference:

Jæger, B., & Pors, A. S. (2017). Ledelse af digitalisering: fra projekt til præmis. I P. Aagaard, & A. Agger (red.), *Ledelse i politisk styrede organer* (s. 145-170). Hans Reitzels Forlag.

Titel: *Systematisering af faglig inddragelse af velfærdsteknologi i dag- og botilbud*

Anna Marie Lassen AML@ucn.dk **Nadia Berith Langagergaard** NAL@ucn.dk **Sidsel Klarborg Hillgaard** SKH@ucn.dk **Sanne Heidemann-Lehmann** SAH@ucn.dk

Nøgleord: Velfærdsteknologi, Voksen-handicapområdet, Undervisning

Baggrund:

Forskningsprojektet tager udgangspunkt i erfaringerne og forskningsresultaterne fra følgeforskningsprojektet til: Projekt Velfærdsteknologi i Bo- og Dagtilbud 2020-2022, som havde fokus på at undersøge, hvorledes anvendelsen af velfærdsteknologi kunne understøtte det faglige arbejde i dag- og botilbud.

Formål:

Et af formålene med projektets 2. del er at udvikle en ramme, der kan bidrage til faglig dialog omkring, hvad det betyder for en for praksis, når der inddrages en given velfærdsteknologi – med fokus på borger og medarbejder. Vi er altså nysgerrige på, hvordan en sådan ramme kan understøtte medarbejdernes refleksion og analyse af velfærdsteknologiens virke i den praksis hvori den implementeres -og i det efterfølgende evaluerings- og dokumentationsarbejde. Vi er bl.a. interesserede i at udvikle konkret undervisningsmateriale, der kan understøtte arbejdet med velfærdsteknologi i dag- og botilbud for mennesker med udviklingshæmning -i første omgang til anvendes på Ergoterapeut- og Pædagoguddannelsen, samt den konkrete pædagogiske praksis som vores studerende deltager i fx i forbindelse med praktik – hvor vi oplever en øget interesse fra praktikvejlederne, der efterspørger input til, hvordan de kan arbejde med dette i praktikken. Formålet med workshopen er at indgå i dialog omkring eksisterende erfaringer med undervisning

i, og anvendelse af velfærdsteknologier på professionsuddannelser, og herigennem at samle inspiration til det videre arbejde med projektet, samt at bidrage til opmærksomhed på arbejdet med velfærdsteknologier på uddannelser og i praksis.

Metode:

I følgeforskningsprojektet har vi gjort brug af kvalitative semi-strukturerede interviews med medarbejdere i de forskellige institutioner, der har afprøvet en selvvalgt velfærdsteknologi. Projektet indeholder beskrivelser af 6 forskellige teknologier i 7 forskellige institutioner fra 7 forskellige kommuner i Danmark.

I 2. del af projektet, samles der op på nogle af de deltagende tilbuds erfaringer med implementeringen via kvalitative semi-strukturerede interviews.

På workshopen forestiller vi os en kort indledende præsentation af projektet, og de opmærksomheder, der har ført til projektets 2. del. -Efterfulgt af en fælles dialog omkring vigtige opmærksomheder, gode ideer og overvejelser til videre brug i udviklingen af et konkret materiale/ramme.

Konklusion/Resultater:

De forskellige input bringes ind i det videre arbejde med udviklingen af materialet, som afprøves i forbindelse med bl.a. 2. praktik på pædagoguddannelsen.

Rum: Henning Larsen 2

Etiske overvejelser i brugen af velfærdsteknologier	
<p><u>9.45 – 10.25</u> Moderator: Anthon Sand Jørgensen Dialogworkshop: Babysimulatorer som styringsteknologi? Kim Milo, KP</p>	

Titel: *Babysimulatorer som styringsteknologi?*

Kim Milo, kisa@kp.dk lektor KP

Nøgleord: Pædagogers magt, babysimulatorer, teknologi, normer for seksualitet ift. mennesker med kognitive og psykiske funktionsnedsættelser

Baggrund:

Med empirisk materiale fra 2 BA-projekter viser forfatterne, hvordan seksualitet kan blive udfordret ved brug af babysimulatorer som værktøj i det pædagogiske arbejde inden for specialområdet. Vi interesserer os for, hvordan pædagoger håndterer borgernes ønske om at få børn særligt med fokus på, hvordan babysimulatorer kan anvendes som et styringsredskab ift. at mennesker med psykisk og kognitive funktionsnedsættelser ikke skal have børn ifølge pædagogerne (som repræsenterer en bredere samfundsdiskurs (Kirkebæk, 2023)). Vi undersøger videre, hvordan dette risikerer at være en begrænsning i disse borgeres mulighed for at forme deres liv på måder, der svarer til resten af befolkningens liv.

Formål:

Jeg forsøger at vise, hvordan pædagoger (og andre professionelle) risikerer at reproducere en given praksis vha. teknologier som babysimulatorer samt have blik på pædagogers magt ift. reproduktion og dermed de etiske spørgsmål dette dilemma også afføder.

Metode:

Kvalitative interviews udført flere steder og med både unge fra en specialskole og voksne på botilbud.

Reference:

Kirkebæk, B. (2023): Handicapbegrebet og handicapforståelser I Andersen, T.V.: Social- og specialpædagogik i pædagoguddannelsen, Hans Reitzels forlag.